

Η Νέα Γεωπολιτική Πραγματικότητα και οι ιδεολογικές της απαιτήσεις (Δοκίμιο για τις νέες αναγκαιότητες της ιδεολογικής παραγωγής).

*Καθηγητής Ιωάννης Θ. Μάζης (f.r.s.a)
Αθήνα, 21 Μαΐου 2003.*

A. Εισαγωγή.

Η γεωπολιτική και πολιτική πραγματικότητα και η ορθή ανάγνωσή της αποτέλεσε, αποτελεί και θα αποτελεί πάντοτε την πρόκληση προς τους κοινωνικούς και πνευματικούς ταγούς. Η σημερινή πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από το τέλος των παραδοσιακών ερμηνευτικών συστημάτων, των στοχαστικών εκείνων παραδειγμάτων δηλαδή όπου το σύνολο των κοινωνικών, πολιτικών, οικονομικών και φιλοσοφικών ζητημάτων εύρισκαν τις «ασφαλείς» και σαφείς απαντήσεις τους. Τα παραδοσιακά αυτά ολιστικά παραδείγματα τα οποία έτυχαν και εφαρμογής επί συγκεκριμένων εθνικών κοινωνικών σχηματισμών, όπως και επί ομάδων εθνικών κοινωνικών σχηματισμών, ήσαν εν πολλοίς δύο: το Σοσιαλιστικό Παράδειγμα και το Φιλελεύθερο Παράδειγμα. Γύρω από αυτούς τους δύο άξονες συσπειρώθηκαν ιδεολογικά και γεωπολιτικά οι δύο αντικρουόμενοι κόσμοι: ο Ανατολικός και ο Δυτικός αντιστοίχως. Με τον προκρούστειο αυτόν διαχωρισμό συνετάγησαν και οι κυβερνητικές ελίτ των Εθνικών Κοινωνικών Σχηματισμών (Ε.Κ.Σ.) οι οποίοι συνιστούσαν τους δύο αυτούς κόσμους. Το αυτό φαινόμενο χαρακτήρισε επί πενήντα χρόνια περίπου και τις αντίστοιχες πολιτικές κουλτούρες και κυρίαρχες ιδεολογίες όπως και τις γεωπολιτικές προσεγγίσεις των Εθνικών αυτών Κοινωνικών Σχηματισμών.

A.1. Το παρελθόν εθνοκεντρικό διπολικό γεωπολιτικό Παράδειγμα και η πολιτική του συνείδηση.

Ασφαλώς, ο διαχωρισμός αυτός είναι αρκετά χονδροειδής και βασίζεται κυρίως στον, ιδεολογηματικής αφετηρίας¹, αυτοπροσδιορισμό των εθνικών αυτών κοινωνικών σχηματισμών (Ε.Κ.Σ.)² ή των ομάδων και των συσσωματώσεών τους.

---

¹ Ο όρος «ιδεολογηματικής αφετηρίας αυτοπροσδιορισμός» σημαίνει τον καλούμενο από τον συγγραφέα «προσηλωτικό αυτοπροσδιορισμό». Η χρήση της αναλυτικής αυτής μορφής του όρου γίνεται για χάρη του ανεπίδικτου αναγνώστη.

Ο προσεκτικός αναλυτής θα ανεκάλυπτε πλήθος «εξ ορισμού» σοσιαλιστικού τύπου χαρακτηριστικών σε κοινωνικούς σχηματισμούς οι οποίοι αυτοπροσδιορίζοντο ως φιλελεύθεροι ενώ αντιστοίχως αρκετά «εξ ορισμού» φιλελευθερίζοντα στοιχεία στους κοινωνικούς εκείνους σχηματισμούς οι οποίοι θα ετοποθέτουν εαυτούς στο «σοσιαλιστικό» στρατόπεδο.

Ο προκρούστειος αυτός διαχωρισμός τους όμως είχε πραγματιστική βάση μόνον ως προς τον τρόπο οικονομικής οργάνωσης και διοίκησης της κοινωνίας. Στους φιλελεύθερους κοινωνικούς σχηματισμούς δεν υπήρχε κεντρικός σχεδιασμός σε ικανό έως μεγάλο ποσοστό της οικονομικής δραστηριότητας ενώ υπήρχε συγκροτημένη πλουραλιστική –από ιδεολογικοφιλοσοφική άποψη- συμμετοχή του πολίτη στην διοίκηση των κοινωνικών αυτών σχηματισμών. Το ακριβώς αντίθετο συνέβαινε -σε ανάλογα ποσοστά πάντοτε- με τους «σοσιαλιστικού αυτοπροσδιορισμού» κοινωνικούς σχηματισμούς.

Θα πρέπει να τονισθεί ότι ιδεο-γεωγραφικώς το σύνολο των φιλελεύθερων Εθνικών Κοινωνικών Σχηματισμών (Ε.Κ.Σ) συνιστούσαν την πολιτικο-γεωγραφική οντότητα που είναι γνωστή ως «Δύση» ενώ οι «σοσιαλιστικοί» Ε.Κ.Σ. συνιστούσαν το λεγόμενο «ανατολικό μπλόκ» με δεδομένους τους μεταξύ των ΔΥΟ μπλόκ ανταγωνισμούς ισχύος.

Η χονδροειδής ερμηνευτική του πολιτικο-ιδεολογικού αυτού ολισμού διερράγη πλέον και τυπικώς, το Νοέμβριο του 1989, με την πτώση του ισχυροτέρου συμβόλου της: του Τείχους του Βερολίνου.

Έκτοτε πολλές «βολικές» για το διεθνές πολιτικό-οικονομικό κατεστημένο, προσηλωτικές καταστάσεις με σοβαρότατο υλικό οικονομικο-κοινωνικό αντίκρουσμα έλαβαν τέλος. Οι κοινωνικές, πολιτικές και πνευματικές δυνάμεις προσέφυγαν σε διαρκή και αγωνιώδη αναζήτηση νέας μεθόδου διακυβέρνησης αλλά και συστήματος ερμηνευτικών κωδίκων της νέας πραγματικότητας. Οι τότε πολιτικές δυνάμεις, αλλά και οι παρωχημένοι ιδεολογικοί τους μανδαρίνοι, ένοιωσαν ότι αίφνης ευρέθησαν στα μετόπισθεν της Ιστορίας, αντελήφθησαν ότι ο μύθος του ψυχροπολεμικού ιδεολογικού ολισμού είχε εκπνεύσει συνοδευόμενος από την μέχρι τότε πρακτική τους. Μαζί με τις μέχρι τότε πολιτικές τους βεβαιότητες. Μαζί με το μέχρι τότε

---

² Για λόγους πρακτικούς οι οποίοι, εν πολλοίς, ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, θα μπορούσαμε στη θέση του όρου Εθνικός σχηματισμός να τοποθετούμε τους όρους «χώρα/χώρες/κράτη». Σε περιπτώσεις υποεθνικών οντοτήτων ο όρος Ε.Κ.Σ. διατηρείται.

διπολικό σύστημα «θερμής ειρήνης», μαζί με τις μέχρι τότε ισχύουσες διεθνώς ιδεολογικές, πολιτικές και πολιτισμικές ψευδαισθήσεις.

A.2. Η νέα χαοτική και υπερεθνική διεθνής πολιτική πραγματικότητα.

Το να αναφερθούμε σε γεωγραφικές ενότητες και τους παράγοντες αστάθειας που τις χαρακτηρίζουν, δεν θα αποτελεί καινοτομία. Τα πράγματα στο πεδίο αυτό είναι λίγο-πολύ κατανοητά. Η πρόθεσή μας είναι να καταδείξουμε το θεωρητικό κενό που χαρακτηρίζει την σύγχρονη «προθήκη» των μητροπολιτικών ελίτ αναφορικά με τα εργαλεία ανάγνωσης των αιτίων της διεθνούς αστάθειας. Κενό, που οδηγεί τις μητροπολιτικές πολιτικές ελίτ σε αέναη περιπλάνηση και ασταθή ταλάντωση μεταξύ των ήδη νεκρών ολιστικών ερμηνευτικών συστημάτων του παρελθόντος και των δειλών εκλεκτικιστικών διερευνήσεων άνευ όμως σαφούς προσανατολισμού και ενός νέου ή κάποιων νέων προτύπων.

Το πρώτο ζήτημα που απαιτείται να συνειδητοποιήσουν οι μητροπολιτικές ελίτ είναι το κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό πρότυπο στο πλαίσιο του οποίου αναζητούν να εντοπίσουν τα δομικά στοιχεία του Νέου Παραδείγματος, εάν φυσικά αναζητούν κάτι παρόμοιο. Το σημείο αυτό πρέπει να τονισθεί διότι ακόμα και αν οι έρευνες αυτές αποδώσουν, το αποτέλεσμά τους δεν θα είναι υποχρεωτικώς μεταφυτεύσιμο σε διαφορετικό κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό πλαίσιο με μοιραία κατάληξη την αποτυχία ενός παρόμοιου υβριδικού λειτουργικού συστήματος.

Ένα όμως αποτυχημένο αποτέλεσμα μεταφυτεύσεως του μητροπολιτικού προτύπου, σε περιφερειακού τύπου πολιτικο-κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα, τα οποία εντάσσονται στη σφαίρα επιρροής των μητροπολιτικών πολιτικο-οικονομικών ελίτ, δημιουργεί περισσότερη αστάθεια και εντείνει τη χαοτική τάση του διεθνούς συστήματος. Εντείνει τις διαφορές δυναμικού στους τομείς της πολιτικής, κοινωνικής και πολιτισμικής αναπτύξεως μεταξύ των Μητροπολιτικών Ε.Κ.Σ. και των Περιφερειακών αντιστοίχων τους, δημιουργώντας νέες και ισχυρότερες προϋποθέσεις θερμών ρήξεων.

Από την άλλη πλευρά, οι ίδιες οι Μητροπόλεις συναντούν μια ιδιαίζουσα κατάσταση στο εσωτερικό τους: στο πλαίσιο της οικονομικής διεθνοποίησης και των συνεχών ολοκληρώσεων διεθνούς κλίμακος, οι εθνικές τους οικονομικές μονάδες μικρού και μεσαίου μεγέθους ανακαλύπτουν ότι οι παραγωγικές, τεχνολογικές και εν γένει ανταγωνιστικές κλίμακές τους δεν επαρκούν για να αντιμετωπίσουν τις

αντίστοιχες γιγαντιαίες κλίμακες της νέας συνεχώς ολοκληρούμενης και διεθνοποιούμενης αγοράς.

Οι νέες οριζόντιες διεθνείς μορφές συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης των οικονομικών μονάδων, δημιουργούν πλέον μια νέα τάξη μικρομεσαίων «νέο-προλεταρίων» της παραγωγικής και χρηματοπιστωτικής διαδικασίας η ανάδυση των οποίων αποσταθεροποιεί πλήρως το εσωτερικό πολιτικο-οικονομικό και πολιτισμικό σύστημα των μητροπολιτικών συγκροτήσεων. Το «νεοπρολεταριάτο» αυτό χαρακτηρίζεται από το υψηλό μορφωτικό επίπεδο των νεοπρολεταρίων του και άρα αποτελεί μια νέα, πρωτόγνωρη κοινωνικώς, άρα και αναλυτικώς, κοινωνική οντότητα της οποίας η συμπεριφορά δεν μπορεί να υπαχθεί στα μέχρι σήμερα γνωστά μαρξιστικά πρότυπα αποκωδικοποίησης.

Στις περιπτώσεις αυτές η άφρων, όσο και αγωνιώδης, αντίδραση της πολιτικο-οικονομικής ελίτ των Μητροπόλεων είναι η «εξαγωγή» του εσωτερικού τους προβλήματος και η βίαιη απόσπαση πόρων και προσόδων (διεθνής υπεραξία) από το ζωτικό χώρο που συνιστούν οι κοινωνικοί σχηματισμοί της άμεσης γεωπολιτικής των σφαίρας επιρροής. Ο σκοπός της αντιδράσεως αυτής είναι η εξασφάλιση των πόρων εκείνων οι οποίοι θα κρατήσουν υψηλό το οικονομικό και καταναλωτικό επίπεδο των μητροπολιτικών κοινωνιών ώστε να αποσοβηθούν φαινόμενα κοινωνικών ρήξεων και ανατροπών. Αν βεβαίως οι Ε.Κ.Σ. της εκάστοτε μητροπολιτικής σφαίρας επιρροής δεν διαθέτουν τα απαραίτητα αποθέματα πόρων και προσόδων ώστε να ικανοποιηθούν τα εσωτερικά κοινωνικά, και οικονομικά προβλήματα των ενδιαφερομένων μητροπόλεων, τότε, οι μητροπολιτικές οικονομικο-πολιτικές ελίτ επιδιώκουν τη διεύρυνση των γεωπολιτικών τους σφαιρών επιρροής εντάσσοντας βιαίως σ' αυτές νέους Ε.Κ.Σ.

Είναι προφανές όμως ότι το διεθνές σύστημα δεν είναι σε θέση να αντέξει επί μακρόν στις νέες αυτές μεθόδους οικονομικού, πολιτικού και πολιτισμικού ηγεμονισμού.

Το ζήτημα της απόσπασης της διεθνούς υπεραξίας με «ήπιο» -κατά το μάλλον ή ήτον- τρόπο που χαρακτήριζε ακόμη και τη δυτική σοσιαλδημοκρατία, όπως άλλωστε και το πάλαι ποτέ σοβιετικό imperium υπό το κράτος του ψυχρού πολέμου, έχει μετεξελιχθεί σε σύστημα «θερμών» ρήξεων και βιαίων υπερεθνικών ολοκληρώσεων.

Στην παρούσα όμως ιστορική συγκυρία και οι μητροπολιτικές κοινωνίες αντιμετωπίζουν έντονες ανατρεπτικές προκλήσεις και εκρηκτικές καταστάσεις. Η διεθνοποιημένη αγορά στον ανεπτυγμένο βιομηχανικώς κόσμο δεν αφήνει περιθώρια

παρανοήσεως: η ηλεκτρονική ταχύτητα του «Τρίτου κύματος» προλεταριοποιεί με ανάλογη ταχύτητα τις μάζες των εργαζομένων των κοινωνιών αυτών και τις ρίζοσπαστικοποιεί κοινωνικο-πολιτικώς.

Ο στόχος των περιθωριοποιημένων αυτών, υπερεθνικής προελεύσεως, μαζών, είναι πλέον ο μητροπολιτικός ηγεμόνας! Όχι όμως ως πολιτική και οικονομική δομή πλέον αλλά ως έθνος, ως πολιτισμός, ως ιδεολογηματικός αποδιοπομπαίος τράγος, ως η «γέενα» πάσης παρακμής και αθλιότητας, ως «αντεθνικό» τοτέμ μίσους. Αυτή η δαιμονοποιητική αντιμετώπιση οδηγεί στην αθλιότητα των ρατσισμών και του διαχρονικής και διστορικής ισχύος εθνικιστικού μίσους. Η ποιότητα της αντιπαραθέσεως μεταξύ Περιφερειακών και Μητροπολιτικών εθνικών κοινωνικών σχηματισμών (Ε.Κ.Σ.) παύει να είναι πλέον ορθολογιστική. Μετατρέπεται σε μεταφυσική, σε «δαιμονομαχία» η οποία με βεβαιότητα οδηγεί στις πάσης φύσεως διεθνείς και διεθνικές φρικαλεότητες όπως ακριβώς είναι η θρησκευτική ή πολιτική τρομοκρατία!

Ο κύκλος κλείνει! Οι νέου τύπου υπερεθνικές ολοκληρώσεις πρέπει να επιλέξουν τη μορφή και την ποιότητα του περιεχομένου τους. Την μορφή και την ποιότητα της διαδικασίας υλοποίησής τους. Την μορφή και την ποιότητα των σχέσεων μεταξύ τους. Στο σημείο αυτό ακριβώς καλούνται να απαντήσουν σε θεωρητικό επίπεδο οι μητροπολιτικές πολιτικο-οικονομικές ελίτ.

A.3. Το άστοχο, ανεπίκαιρο και επικίνδυνο της επιβίωσης της ψυχροπολεμικής πολιτικής σημειολογίας.

Εάν θεωρήσουμε ότι το ιδεολογικό δίπολο Αριστεράς και Δεξιάς είχε λόγο λειτουργίας, πολιτική χρηστικότητα και σχετικό περιεχόμενο την εποχή των συγκρούσεων μεταξύ των δύο πόλων ισχύος (Ανατολικού και Δυτικού), η ανωτέρω ανάλυση δημιουργεί σοβαρές αμφιβολίες τουλάχιστον ως προς την νέα ουσία του περιεχομένου των όρων αυτών. Ως προς τη νέα σημασία τους. Και συνεπώς ως προς την σημασιολογική και χρηστική τους επιβίωση στο πλαίσιο των συγχρόνων πολιτικών και γεωπολιτικών απαιτήσεων.

Ακόμη και αν δεχθούμε ότι η χρήση τους από τις κατά τόπους πολιτικο-οικονομικές και κοινωνικές ελίτ ή νομενκλατούρες έγινε με τις πλέον αγνές προθέσεις, σήμερα η χρήση του, όπως και –κυρίως- η κατάχρησή του, μόνον καταστροφικά και οπισθοδρομικά αποτελέσματα μπορεί να έχει.

Οι νέες διαμορφούμενες υπερεθνικές δομές και συσσωματώσεις, απαιτούν ανάλογες κοσμοαντιλήψεις οι οποίες θα είναι σε θέση να απαντήσουν στα σύγχρονα πιεστικά ερωτήματα. Τα ερωτήματα της Οικολογίας, της Ενέργειας, της Εργασίας και της Διεθνούς και Εσωτερικής Ασφαλείας.

Το αποτέλεσμα του ιστορικού αποστακτήρα του 21^{ου} αιώνα δίδει ένα φίλτρο εξαιρετικά διανυγές: πρόκειται για το τέλος των προσηλώσεων, το τέλος των ιδεολογημάτων, το τέλος των μαζικών φαντασιώσεων. Το μέγα θέμα είναι εάν, ποιοι και πότε θα γευθούν αυτό το ελιξίριο.

Το νέο παράδειγμα που προκύπτει ως άρωμα του ιστορικού αυτού αποστάγματος ονομάζεται *Σύνθεση!* Σύνθεση οικονομικών και πολιτικών μεθόδων, σύνθεση κοινωνικών αντιλήψεων, σύνθεση πολιτισμών. Σύνθεση η οποία θα προέλθει μετά από προσεκτική ποιοτική και ποσοτική ανάλυση των διεθνών πολιτικών, οικονομικών, πολιτισμικών και αμυντικών δεδομένων. Δηλαδή μετά από μία προσεκτική γεωπολιτική ανάλυση.

Μια σύνθεση η οποία δεν μπορεί παρά να στοχεύει στην ανθρώπινη ευημερία, και την διεθνή δικαιοσύνη: στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν –και μόνον αυτά– τη Διεθνή Ασφάλεια.

Στην ιστορική λοιπόν αυτή συγκυρία η υποδομή της Σύνθεσης είναι –πάλι και πάντα– οικονομική. Πρόκειται για την ελεύθερη οικονομία, έστω και αν παρατηρείται η παρουσία μεταβατικών καταστάσεων, όπως αυτή της Κίνας, η οποία όμως οδεύει προσεκτικά και με σωφροσύνη προς αυτήν την κατεύθυνση.

Οι εξελίξεις όμως στον τομέα της πληροφορίας δεν αφορούν μόνο την ταχύτατη διακίνηση του χρήματος και των επενδύσεων, πραγματικών ή πλασματικών. Αφορούν επίσης και επηρεάζουν και την πολιτισμική όσμωση μεταξύ των διαφόρων Εθνικών Κοινωνικών Σχηματισμών αλλά και των πάσης φύσεως (Αμυντικής, Οικονομικής, Πολιτικής, Πολιτισμικής) συσσωματώσεών τους. Η οσμωτική αυτή διαδικασία, αν δρομολογηθεί μεθοδικά και αποφασιστικά μέσω των συσσωματώσεων αυτών θα επιταχυνθεί σε μεγάλο βαθμό και θα επιτρέψει τη δημιουργία νέων υπερεθνικών συσσωματώσεων κοινής πολιτισμικής βάσεως (π.χ. Ευρωπαϊκή Ένωση).

Οι νέες αυτές συσσωματώσεις θα έχουν αποδεχθεί τη λογική της κοινής οικονομικής προσπαθείας προς το κοινό όφελος και θα έχουν εξαλείψει πολιτισμικού

τύπου διαφορές οι οποίες ήσαν εκ της φύσεώς των συγκρουσικού³ τύπου. Οι αλληλοκαλύψεις μεταξύ των διαφορετικής πολιτισμικής βάσεως συσσωματώσεων δεν θα λείψουν. Αυτές ακριβώς οι αλληλοκαλύψεις θα αποτελέσουν τις γέφυρες για τις νέες οσμωτικές διαδικασίες μεταξύ ήδη ενοποιηθέντων γεωπολιτισμικών συμπλόκων. Οι νέες αυτές οσμωτικές διαδικασίες δευτέρου επιπέδου και διττής φύσεως (οικονομικής και πολιτισμικής) οδηγούν στην τελικού επιπέδου δημιουργία πλανητικής συνειδήσεως η οποία δεν μπορεί παρά να διέπεται, ως εκ της διαδικασίας σχηματισμού της, από τις αρχές της δικαιοσύνης, της αποδοχής, της ειρήνης, της ασφαλείας και της τάξεως.

Οι προϋποθέσεις για την ομαλή εξέλιξη των συντελεστών της οικονομικής και πολιτισμικής αυτής υποδομής όπως και τα απαιτούμενα στοιχεία για την ασφαλή τεχνικώς και κοινωνικο-πολιτικώς λειτουργίας της συνοψίζονται στα εξής σημεία:

- 1) Έλεγχος της Διαφθοράς και της Διαπλοκής (πολιτικό χρήμα),
- 2) Έλεγχος και διαφύλαξη των όρων του ελευθέρου ανταγωνισμού,
- 3) Ελεύθερη διακίνηση των ιδεών και υποχρεωτική παροχή Εκπαιδεύσεως σε όλους τους πολίτες.
- 4) Προστασία των δικαιωμάτων του Ανθρώπου
- 5) Προστασία των Πολιτικών και Πολιτισμικών ελευθεριών στο πλαίσιο του σεβασμού και της ειρηνικής συνύπαρξης των ανθρωπίνων κοινωνιών
- 6) Προστασία των Φυσικών Πόρων, Φυσικών Διαθεσίμων και του Περιβάλλοντος
- 7) Έλεγχος και εξάλειψη του Οργανωμένου και Κοινού εγκλήματος όπως και της Τρομοκρατίας (θρησκευτικής ή/και πολιτικής).

Όλα τα ανωτέρω θα χρειασθεί να επιχειρηθούν σε ένα διεθνές, υπερεθνικό περιβάλλον του οποίου τα συστατικά στοιχεία (τα επί μέρους κράτη) θα πρέπει να συνεργασθούν αρμονικά μεταξύ των. Πρώτη λοιπόν απαίτηση για την επιτυχία του σχεδίου αυτού είναι η δημιουργία ενός υπερεθνικού νομικού πλαισίου το οποίο θα εκκινεί από τις υπάρχουσες διεθνοδικαικές καταστάσεις, αλλά θα αντιμετωπίζεται ως «Εσωτερικό Δίκαιο» της Διεθνούς Κοινότητας. Αυτό σημαίνει ότι θα είναι εφοδιασμένο με κοινώς και διεθνώς αποδεκτό σύστημα καταστολής όπως και αντίστοιχους υπο-μηχανισμούς επιβολής των κελευσμάτων του νέου Εσωτερικού Δικαίου Διεθνούς Επιπέδου.

---

³ Γράφουμε «συγκρουσικού» και όχι «συγκρουσιακού» διότι το ουσιαστικό είναι «σύγκρουση» και όχι «συγκρουσία»!.

Εδώ οι στόχοι της Διεθνούς Κοινότητας, εάν θέλει να κατέχει επαξίως αυτόν τον τίτλο, θα πρέπει να είναι δύο:

1) Σύνθεση των υπαρχόντων Συστημάτων απονομής Δικαιοσύνης (Διεθνή Δικαστήρια) και δημιουργία ενός Διεθνούς Συστήματος Δικαστικής Εξουσίας πλανητικώς αποδεκτού και

2) Σύνθεση των υπαρχόντων Συστημάτων Συλλογικής Ασφαλείας και εκ νέου δημιουργία ενός Νέου Διεθνούς Συστήματος Συλλογικής Ασφαλείας.

Οι προσπάθεια της διεθνούς κοινότητας για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων θα είναι μακρά και σε πολλά επίπεδα. Στο πλαίσιο όμως αυτής της προσπάθειας οι απηρχαιωμένοι και οπισθοδρομικοί διαχωρισμοί μεταξύ «Αριστεράς» και «Δεξιάς» που παραπέμπουν στο 1987 της Γαλλικής Επανάστασεως δεν έχουν θέση. Το διακύβευμα πλέον είναι πλανητικό και τα συστατικά του μέρη που απαιτούν λύση είναι σημαντικότερα και πολυάριθμα. Είναι όμως και άλλου, υψηλότερου επιπέδου με αδρότερα χαρακτηριστικά.

Κατ'ουδένα τρόπο δεν υποβαθμίζεται με τον τρόπο αυτό η συμβολή της «αριστερής» σκέψεως στην εξέλιξη της ανθρωπότητας. Όπως συμβαίνει και κάτι παρόμοιο με τη συμβολή της «φιλελεύθερης» σκέψεως στην οικονομική, πολιτική και κοινωνική οργάνωση και λειτουργία των μέχρι σήμερα Εθνικών Κοινωνικών Σχηματισμών.

Τονίζουμε όμως ότι η «αριστερή σκέψη» δεν είναι κατ'ανάγκη προνόμιο των «αριστερών» κομμάτων και κινημάτων, όπως ακριβώς και η ποιότητα της «φιλελεύθερης διανόησης» δεν χαρακτηρίζει οπωσδήποτε τους «συντηρητικούς» κομματικούς φορείς.

Στην ελληνική περίπτωση έχουμε λαμπρά παραδείγματα. Οι πρώτες μεταδικτατορικές κυβερνήσεις της Ν.Δ., υπό τον Κ. Καραμανλή, το 1974-1980 εφήρμοσαν μέτρα (κρατικοποίηση μέσω μαζικής μεταφοράς, εθνικοποίηση τραπεζικών ιδρυμάτων) τα αντίστοιχα των οποίων όταν ελήφθησαν από τη σοσιαλιστική κυβέρνηση της Γαλλίας εθεωρήθησαν ως καταξίωση και κατοχύρωση της σοσιαλιστικής εμπνεύσεως, τάσεως και ιδεολογίας του Προέδρου Φ. Μιτεράν! Ακόμη, είναι σημαντική η αποχώρηση της Ελλάδος από το στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ επί ημερών της ίδιας «δεξιάς» κυβερνήσεως.

Αντιστοίχως, παρά την αντιαμερικανική και αντι-δεξιά ρητορεία τους οι μέχρι σήμερα κυβερνήσεις του «σοσιαλιστικού / αριστερού / μαρξογενούς / εθνικοαπελευθερωτιστικού» κινήματος του ΠΑΣΟΚ, κατά κανένα τρόπο δεν

ενόχλησαν τις αμερικανικές βάσεις στον ελληνικό χώρο, όπως και παρείχαν όλες τις δυνατές διευκολύνσεις στις Νατοϊκές και αμερικανικές δυνάμεις όταν αυτές επενέβησαν στην πρώην Γιουγκοσλαβία, στο Αφγανιστάν, στον Πόλεμο του Κόλπου εναντίον του Ιράκ ή προσφάτως στην, στερουμένη διεθνοδικαιικής νομικής βάσεως, αμερικανο-βρετανική επέμβαση στο Ιράκ! Επίσης οι ίδιες «σοσιαλιστικές» κυβερνήσεις επέδειξαν εξαιρετική ικανότητα λειτουργίας, πλήρους αποδοχής και εξαιρετικής «συμφιλίωσης» με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς οι οποίοι, την ίδια στιγμή, κατά την πολιτική συνθηματολογία του ΠΑΣΟΚ, ανήκαν «στο ίδιο συνδικάτο» με τον «καπιταλο-ιμπεριαλιστικό» και «πολεμοκάπηλο» σχηματισμό του ΝΑΤΟ!

Ας μη γελιόμαστε! Το ζήτημα που απασχολεί την διεθνή πραγματικότητα στην κρίσιμη αυτή φάση του 21^{ου} αι. δεν είναι η ισχύς ή μη της 10^{ης} θέσης για τον Feuerbach, ούτε, αποκλειστικώς, το ζήτημα της ουσίας της εννοίας του «λειτουργικού διανοούμενου» κατά Γκράμσι. Το ζήτημα για την ανθρωπότητα δεν εντοπίζεται στον «εξορκισμό του κακού» βάσει συγκεκριμένων μεθόδων «πολιτικής θεολογίας» και «αντιδεξιών» ή «αντιαριστερών» αναθεμάτων. Το ζήτημα για την ανθρωπότητα συνίσταται στην εκμετάλλευση του ιστορικού αποστάγματος των μέχρι σήμερα ιδεολογικών, πολιτικών και φιλοσοφικών αγώνων και αντιπαραθέσεων που κρυσταλλούνται στα ανωτέρω παρατεθέντα επτά σημεία και με συνθετική προσέγγιση και στην επίλυση ενός τεραστίου, φλέγοντος και επείγοντος διεθνούς προβλήματος: την ίδια την διάσωσή της από την παρακμή, τη φθορά και την τελική ακύρωση. Να προβεί, δηλαδή, η ανθρωπότητα στη νέα, διεθνή της οργάνωση.

A.4. Ο ρόλος της Ε.Ε., της Ελλάδας και των χωρών της «Ειδικής Σχέσεως»⁴ στη δημιουργία νέας πλανητικής πολιτικής αντιλήψεως

Οι υπερεθνικές συσσωματώσεις έχουν παραδείγματα εφαρμογής: στο μεγαλύτερο μέρος των τομέων της ανθρώπινης δραστηριότητας τον ΟΗΕ, στον τομέα της Άμυνας το Ν.Α.Τ.Ο, στο σύνολο των πολιτικών, κοινωνικών, πολιτισμικών και αμυντικών (ευχόμεθα) δραστηριοτήτων την Ε.Ε. και σε επίπεδο διεθνών, ισχυρών ειδικών σχέσεων τις Η.Π.Α και την Αγγλία.

Ο 21^{ος} αιώνας απαιτεί από τους πολιτικούς των μητροπολιτικών Ε.Κ.Σ. να κάνουν χρήση της υπάρχουσας αυτής πραγματικότητας και να χαράξουν ανάλογες κατευθύνσεις εσωτερικής πολιτικής ώστε η «χρήση» αυτών των οντοτήτων προς

---

⁴ Των Η.Π.Α. και της Αγγλίας.

όφελος της ανθρωπότητας να είναι πραγματοποιήσιμη. Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι πλέον η εσωτερική πολιτική δεν χαράσσεται επί της ουσίας στο γραφείο του εκάστοτε αρχηγού κράτους έστω και εάν αυτός είναι ο Πρόεδρος των Η.Π.Α. Η πρόσφατη απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Η.Π.Α (21-22 Μαΐου 2003) προς άρση των κυρώσεων προς το Ιράκ και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα «Πετρέλαιο έναντι τροφίμων» με 14 θετικές ψήφους και 0 αρνητικές, αποδεικνύει ότι η οικονομική υποδομή κυριαρχεί με τα δικά της κελεύσματα ακόμη και σε περιπτώσεις ισχυρών αντιπαραθέσεων και κρίσεων στο πλαίσιο του αυτού πολιτισμικού συμπλόκου όπως για την περίπτωσή μας, του δυτικού πολιτισμικού χώρου.

Και το φαινόμενο αυτό λαμβάνει χώρα την περίοδο όπου οι δύο ισχυρές αμυντικώς και οικονομικώς ευρωπαϊκές δυνάμεις (Γαλλία και Γερμανία αντιστοίχως) κινούνται προς τη δημιουργία κοινού ευρωπαϊκού Συντάγματος αλλά και κοινού συστήματος Συλλογικής ασφαλείας στο πλαίσιο της Ε.Ε.

Τα γεγονότα αυτά μας πείθουν ότι η πολιτισμική και οικονομική αλληλοκάλυψη μεταξύ Ε.Ε.-Αγγλίας και Αγγλίας-Η.Π.Α. λειτούργησε ως γεφυροποιό στοιχείο για την εκ νέου σύγκλιση των, κοινής πολιτισμικής βάσεως, υπερεθνικών συσσωματώσεων της Ε.Ε. και των Η.Π.Α. Η δε επ' εσχάτων παρατηρηθείσα στενή σχέση Γαλλίας-Γερμανίας-Ρωσίας συνεκράτησε την, προσφάτως, ελαφρώς διαταραχθείσα σχέση Η.Π.Α.-Ρωσίας.

Ανάλογες περιπτώσεις μπορούμε να εντοπίσουμε αρκετές, και εξ ίσου σοβαρές, στο διεθνές γίγνεσθαι. Αυτού, όμως, του είδους οι διεθνείς πραγματικότητες μας αποκαλύπτουν την αναγκαιότητα αντιμετώπισης της διεθνούς, άρα και της εσωτερικής, πολιτικής να τύχει μιας ρεαλιστικής προσεγγίσεως απηλλαγμένης ιδεολογηματικών προσηλώσεων του τύπου «αριστερά-δεξιά» όπως και μεταφυσικού τύπου εθνικιστικών ερμάτων⁵.

Η Ελλάδα, έχει έναν σημαντικότερο, όσο και πρακτικής χρησιμότητας, ρόλο να διαδραματίσει στο νέο αυτό πολιτικό, και πλανητικών χαρακτηριστικών, τοπίο. Ο εγγενής οικουμενικός πολιτικός, γλωσσικός και πνευματικός της πολιτισμός μπορεί να αποτελέσει τον εν δυνάμει αγωγό του οικουμενικού αυτού πνεύματος του νέου, αναγκαίου πλανητικού Ανθρωπισμού. Ο βυζαντινός σύνδεσμος του Χριστιανισμού

---

⁵ Σημειώνω, πάντως, ότι, στην ορολογία του γράφοντος ετηρήθη σχολαστικώς η διαφοροποίηση του όρου «εθνικιστικός» από τον όρο «εθνικός».

με τον ελληνισμό αλλά και ο αντίστοιχος του Δυτικού ρωμαϊκού κράτους μπορεί να λειτουργήσει ως ισχυρότατος θετικός καταλύτης στη διαδικασία γένεσης του νέου αυτού πλανητικού ανθρωπισμού. Από τις ελληνικές πολιτικές ελίτ παραμένει διαρκές αίτημα να αντιληφθούν «τις μουσικές» αυτές «τις εξαισίες/ τ'άόρατα όργανα του μυστικού θιάσου» που πλησιάζουν...Αυτή και μόνη η συνειδητοποίηση ορίζει, προσδιορίζει, καθορίζει, διασαφηνίζει τις ιδεολογικές προσεγγίσεις που πρέπει να τις χαρακτηρίζουν, που πρέπει να νοηματοδοτούν την πολιτική τους Πράξη και Πρακτική.

Το κλασικό ελληνικό πνεύμα ενυδατωμένο με την χριστιανική πνευματικότητα, λειτουργώντας στο πλαίσιο του ρωμαϊκού νομικού οικοδομήματος, και συνεπικουρούμενο από τον ιουδαϊκό πραγματιστικό κοσμοπολιτισμό μπορεί να αποτελέσει την στερρά γέφυρα μεταξύ ανατολικού και δυτικού κόσμου. Στο πλαίσιο αυτό, αρτηριοσκληρωτικά ρατσιστικά θέσφατα και πεπαλαιωμένα σχήματα «αριστεράς-δεξιάς» δεν έχουν θέση.

Ο νέος πλανητικός πολιτισμός πρέπει να ξαναβρεί τα πρωταρχικά του αίτια, τα βασικά δομικά του στοιχεία εάν θέλει η ανθρωπότητα να επιβιώσει και να δικαιώσει το όνομα του Ανθρώπου.

Ο νέος αυτός ελληνο-ρωμαϊκο-ιουδαϊκός πολιτισμικός κλειδός πρέπει να εγκατασταθεί από τις κατά τόπους πολιτικές ελίτ στην κορυφή του εθνικού και, κατόπιν, του διεθνούς κοινωνικο-πολιτικού κελύφους, έχοντας ως βασικά οικοδομικά στοιχεία, την Ευρώπη και τις Η.Π.Α.. Να συνθέσει και να συνδέσει τα στοιχεία που ενώνουν τους επί μέρους πολιτισμούς ακυρώνοντας τα στοιχεία που τους αντιπαραθέτουν.

Στην ιστορική λοιπόν αυτή φάση, οι πολιτικές εθνικές ελίτ πρέπει να αρθούν στο ύψος των περιστάσεων. Και μια τέτοια στάση απαιτεί εντιμότητα και απόλυτη ειλικρίνεια από μέρους τους⁶. Αρχές παλαιές, ιστορικές δικαιωθείσες οι οποίες όμως λησμονήθηκαν και θάφτηκαν στη σκόνη της Ιστορίας και στα ερείπια των εξαφανισθεισών Αυτοκρατοριών. Τώρα όμως, με την Αυγή ενός Νέου Πλανητικού Ανθρωπιστικού Πολιτισμού, ξανάρχονται στην επιφάνεια και μας χτυπούν και πάλι την πόρτα της Μνήμης και της Συνείδησης. Ας τους ανοίξουμε και ας σπεύσουμε, απαλλασσόμενοι από τα προσηλωσικά έρματα του παρελθόντος.

⁶ «Εμπιστοσύνη», κατά Φ. Φουκουγιάμα και «Κοινωνική Υπευθυνότητα», κατά Μ. Ροκάρ.